

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/16/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016201142
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016201142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): T. Y., narodený dňa XX.XX.XXXX, E., právne zastúpeného: Mgr. Ing. Peter Holéczy, advokát, Vojenská 5, Košice, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2016/8591-0002Zv zo dňa 18.08.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sa/23/2016-32 zo dňa 02.03.2017 v časti trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd napadnutým uznesením podľa ustanovenia § 99 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zastavil konanie, v ktorom sa žalobca žalobou podanou dňa 14.10.2016 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2016/8591-0002Zv zo dňa 18.08.2016, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. KE1/OHNNVaŠSD/HNNV KE I, IV/SOC/2016/28430-0037 zo dňa 07.06.2016, ktorým sa podľa § 25 ods. 4 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) rozhodlo o zastavení poskytovania pomoci v hmotnej núdzi žalobcovi v sume 117,40 eur mesačne od 01.05.2016.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd konštatoval, že predmetom administratívneho konania v preskúmvanej právnej veci bolo posudzovanie právnych podmienok pre poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi žalobcovi po 01.05.2016, výplata ktorej bola žalobcovi zastavená žalobou napadnutým rozhodnutím. Následne vydaným rozhodnutím správneho orgánu prvej inštancie - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE1/OHNNVaŠSD/HNNV KEI, IV/SOC/2016/28430-0048 z 02.12.2016 bolo žalobcovi obnovené poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi v rovnakej sume 117,40 Eur

mesačne od identického dátumu 01.05.2016 (ku ktorému mu pôvodne bola výplata pomoci v hmotnej núdzi zastavená). Správny súd teda zhodne s obsahom prednesu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní 02.03.2017 konštatoval, že hore uvedeným rozhodnutím z 08.12.2016 bolo vyhovené žalobe žalobcu v celom rozsahu.

3. Krajský súd ďalej uviedol, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia zo dňa 08.12.2016 vyplýva, že sa poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi u žalobcu obnovuje z dôvodu, že žalobca dňa 21.11.2016 predložil doklady potrebné k obnoveniu poskytovania pomoci v hmotnej núdzi - potvrdenie zo Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, že si požiadal o predčasný starobný dôchodok. Z uvedených dôvodov Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice prehodnotil hmotnú núdzu príjemcu v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi a obnovil u žalobcu poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi v sume 117,40 Eur mesačne od 01.05.2016, teda so spiatočnou účinnosťou.

4. Správny súd záverom konštatoval, že konanie zastavil podľa § 99 písm. g) S.s.p., pretože odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 170 písm. b) S.s.p. tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené. Navyše súd v súvislosti s nárokom žalobcu na náhradu trov konania vzneseným na ústnom pojednávaní 02.03.2017 poukázal na zistenia uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia, z ktorých vyplýva, že k obnoveniu poskytovania pomoci v hmotnej núdzi u žalobcu došlo po tom, keď si splnil právne povinnosti vyplývajúce z jeho ohlasovacej povinnosti voči správneho orgánu prvej inštancie v súvislosti s výplatom dávky - pomoci v hmotnej núdzi.

6. Uznesenie v časti trov konania napadol sťažovateľ včas podanou kasačnou sťažnosťou v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., pretože súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. V ďalšom poznamenal, že súd rozhodoval o trovách konania podľa ustanovenia § 170 písm. b) S.s.p., avšak podľa názoru sťažovateľa mal súd rozhodovať podľa ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p., pretože žalovaný procesne zavinil zastavenie konania, takže žalobcovi mal správny súd priznať trovy konania v plnej výške. Preto navrhol, aby kasačný súd zrušil výrok o trovách konania a priznal sťažovateľovi plnú náhradu trov konania.

8. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v podaní zo dňa 05.06.2017, v ktorom uviedol, že v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým výrokom uznesenia, ktorým správny súd nepriznal žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania. Mal za to, že správny súd náležite odôvodnil, z akých dôvodov rozhodol o trovách konania podľa ustanovenia § 170 písm. b) S.s.p.

9. Vyjadril, že zásadne nesúhlasí s názorom sťažovateľa, v zmysle ktorého žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Preto navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol a napadnutý výrok potvrdil.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší súd“) ako súd kasačný preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

11. Predmetom kasačnej sťažnosti bolo uznesenie krajského súdu, ktorým zastavil konanie, v ktorom sa sťažovateľ žalobou domáhal preskúmania postupu a zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie o zastavení poskytovania pomoci v hmotnej núdzi, a

preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti kasačný súd preskúmal uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a orgánu verejnej správy prvej inštancie, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu v časti trov konania.

Podľa § 25 ods. 4 zákona o hmotnej núdzi, poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi a osobitného príspevku sa zastaví, ak príjemca nevyhoví výzve úradu podľa § 28 ods. 2 písm. b) v určenej lehote preukázať skutočnosti rozhodujúce na ich poskytovanie alebo na ich výšku a bol na tento dôsledok vo výzve písomne upozornený.

Podľa § 28 ods. 2 písm. b) zákona o hmotnej núdzi, žiadateľ o pomoc v hmotnej núdzi a žiadateľ o osobitný príspevok sú povinní na výzvu úradu predložiť doklady potrebné na rozhodnutie o nároku na pomoc v hmotnej núdzi a osobitný príspevok.

Podľa § 170 písm. b) S.s.p., žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 171 ods. 1 S.s.p., ak účastník konania procesne zavinil odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

12. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu žalovaného zistil, že sťažovateľ dňa 29.06.2001 požiadal Okresný úrad Košice IV o poskytnutie sociálnej pomoci, ktorý dňa 04.07.2001 rozhodnutím č. 2001/09365-002 priznal sťažovateľovi dávku sociálnej pomoci. V priebehu rokov 2001 až 2016 bola sťažovateľovi pravidelne priznávaná, zvyšovaná alebo znižovaná pomoc v hmotnej núdzi s tým, že žalovaný výzvou zo dňa 09.05.2016 vyzval sťažovateľa, aby mu v lehote do 8 kalendárnych dní odo dňa doručenia výzvy predložil potvrdenie zo Sociálnej poisťovne o uplatnení si zákonného nároku na predčasný dôchodok, a to z dôvodu posúdenia trvania nároku na pomoc v hmotnej núdzi. Žalovaný sťažovateľa súčasne poučil, že v prípade nesplnenia uloženej povinnosti zastaví poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi. Predmetná výzva bola sťažovateľovi doručená dňa 16.05.2016. Orgán verejnej správy prvej inštancie vydal dňa 07.06.2016 rozhodnutie č. KE1/OHNNVaŠSD/HNNV KE I, IV/SOC/2016/28430-0037, ktorým zastavil poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi sťažovateľovi v sume 117,40 eur mesačne od 01.05.2016 z dôvodu, že sťažovateľ nevyhovel výzve v určenej lehote.

13. O odvolaní voči prvoinštančnému správne rozhodnutiu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2016/8591-0002Zv zo dňa 18.08.2016, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľa a prvoinštančné rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia poznamenal, že sťažovateľ bol vo výzve upozornený, že v prípade, ak výzve nevyhoví, bude poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi zastavené.

14. Krajský súd o žalobe voči rozhodnutiu žalovaného rozhodol napadnutým uznesením, ktorým konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zastavil z dôvodu, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, nakoľko počas ústneho pojednávania konaného dňa 02.03.2017 sťažovateľ predložil nové rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. KE1/OHNNVaŠSD/HNNV KE I, IV/SOC/2016/28430-0048 zo dňa 08.12.2016, ktorým došlo k obnove poskytovania pomoci v hmotnej núdzi sťažovateľovi v sume 117,40 eur mesačne od 01.05.2016 z dôvodu, že sťažovateľ dňa 21.11.2016 predložil doklady potrebné k obnoveniu poskytovania pomoci v hmotnej núdzi, a to potvrdenie zo Sociálnej poisťovne, pobočka Košice o tom, že si požiadal o predčasný starobný dôchodok. Trovy konania nepriznal správny súd žiadnemu z účastníkov konania v zmysle ustanovenia § 170 písm. b) S.s.p.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu v časti trov konania bola vo svojej podstatne postavená na námietke, že krajský súd mal pri rozhodovaní o trovách konania postupovať podľa ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p., pretože žalovaný procesne zavinil zastavenie konania, a preto mal sťažovateľovi priznať trovy konania v plnej výške.

16. Kasačný súd v prvom rade dáva do pozornosti, že po preskúmaní spisového materiálu nemohol inak, ako súhlasiť s námietkou sťažovateľa v tej časti, v ktorej argumentoval, že krajský súd bol povinný pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať v zmysle ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p., v ktorom je vyjadrená zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie.

17. K zásade procesnej zodpovednosti za zavinenie kasačný súd dáva do pozornosti, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinný platiť ten z účastníkov konania, ktorý zaviniel, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím správneho súdu tomu, kto ich zaviniel. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na výsledok správneho súdneho konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania a dôsledkom je vznik trov druhého účastníka konania. Zavinenie môže existovať na strane žalobcu aj na strane žalovaného. Platí, že ustanovenie § 171 ods. 1 S.s.p. je špeciálnym ustanovením k § 170 písm. b/ S.s.p. a predstavuje výnimku zo všeobecnej záujmovej zásady. Výnimka z tejto všeobecnej zásady sa tak do ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p. premietla ako pravidlo. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 171 ods. 1 S.s.p. je správny súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zaviniel, že konanie sa muselo zastaviť (Správny súdny poriadok, Veľké komentáre, Baricová, Fečík, Števček, Ficová a kol., C. H. Beck, 2018).

18. Z uvedeného vyplýva, že ak súd zastavuje konanie, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zaviniel, že konanie muselo byť zastavené. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, predmetnú otázku je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcu.

19. V zmysle uvedeného by sa mohlo javiť, že žalovaný (tak ako to tvrdil sťažovateľ v kasačnej sťažnosti) procesne zaviniel trovy sťažovateľa tým, že v priebehu súdneho konania došlo k vydaniu nového rozhodnutia orgánu verejnej správy prvej inštancie č. KE1/OHNNVáŠSD/HNNV KE I, IV/SOC/2016/28430-0048 zo dňa 08.12.2016, ktorým sa obnovilo poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi sťažovateľovi v sume 117,40 eur mesačne od 01.05.2016, teda došlo k vyhovneniu žalobe v celom rozsahu. Opak je však pravdou, nakoľko práve sťažovateľ je subjektom, ktorý procesne zaviniel zastavenie konania a v prípade, že by si bol žalovaný uplatnil nárok na náhradu trov konania, sťažovateľ mohol byť v zmysle ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p. zaviazaný na ich náhradu. Pri formulácii uvedeného právneho záveru vychádzal kasačný súd zo skutočnosti, že sťažovateľ mal v rámci správneho konania zákonnú povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 28 ods. 2 písm. b/ zákona o pomoci v hmotnej núdzi preukázať na výzvu žalovaného požadovanú skutočnosť v lehote určenej žalovaným. V prejednávacom prípade však sťažovateľ povinnosť predložiť potvrdenie zo Sociálnej poisťovne o tom, že si požiadal o predčasný starobný dôchodok splnil až dňa 21.11.2016 v priebehu súdneho konania, teda viac ako po 6 mesiacoch od doručenia výzvy. Kasačný súd konštatuje, že žalovaný nemohol bez toho, aby došlo zo strany sťažovateľa k aktívnej participácii v administratívnom konaní rozhodnúť inak, než zastaviť poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi.

20. Z uvedeného vyplýva, že práve nečinnosť resp. nesplnenie si zákonnej povinnosti zo strany sťažovateľa spôsobilo, že došlo k zastaveniu súdneho konania. Ak by si bol sťažovateľ splnil povinnosť predložiť doklady potrebné k preukázaniu rozhodujúcich skutočností na trvanie nároku na pomoc v hmotnej núdzi v stanovenej lehote, nebolo by zo strany žalovaného došlo k zastaveniu poskytovania danej pomoci.

21. Kasačný súd vzhľadom na uvedené ustálil, že krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania síce nepostupoval podľa príslušného ustanovenia Správneho súdneho poriadku, keď miesto ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p. aplikoval ustanovenie § 170 ods. b/ S.s.p., daná skutočnosť však nemá žiaden vplyv na konečný výrok o trovách konania, nakoľko vo svetle vyššie uvedeného by aj pri správnej aplikácii

ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p. nebolo možné žiadnemu z účastníkov konania priznať právo na náhradu trov konania.

22. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti tak kasačný súd konštatuje, že námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

23. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.